

TABOR

Leto: II.

Maribor, sreda 27. aprila 1921

Številka: 94.

Na dan občinskih volitev.

Maribor, 26. aprila.

Danes se vrše v Ljubljani, Mariboru, Celju in Ptuj občinske volitve. Izid teh volitev bo pokazal, kako pravzaprav izgleda notranjost slovenskih mest. Kakor Röntgenovi žarki bodo volitve razsvetlile njihov ustroj, njihove organe in pretehtale njihovo delavno moč. Dozdaj nismo poznali naših mest. Če izvzamemo Ljubljano, so bila le toliko naša, kolikor je bila slovenska zemlja, ki jih drži in okoliča, ki jih obdaja. Zato niso mogla vršiti tiste naloge, ki jo imajo mesta v narodnem življenju. Maribor, Ptuj, Celje — to so bila torišča naše narodne borbe, kjer je stal sleherni zaveden Slovenec kot brambovec v službi narodne ideje. Namre, da bi mesta privlačila, koncentrirala in preosnavljala produktivno energijo naše dežele, našega kmetijskega ljudstva, so bila vedno le od tujcev zgrajen akumulator, v katerem se je skoraj polovica naše narodne moči rezervirala za tujce in trošila kot uspešno sredstvo v borbi proti narodu, ki je bil naravni lastnik teh gospodarskih središč, a oropan lastniške pravice in brezpraven na lastnih tleh.

Danes, ko se vrše prve občinske volitve v slovenskem delu svobodne Jugoslavije, volitve, ki bodo nekako legalizirale tisto, kar nam je s prevzetjem državne moči pripadlo samo po sebi, se velik del v naših mestih nakopičene slovenske produktivne energije vrača nazaj v posest naroda in nobenega dvoma ni, da nam bo lastniška pravica, ki jo imamo na naših mestih, vrnjena v prosto razpolaganje.

Zato smo vedno naglašali, da čakajo naša mesta povsem nove naloge in da je komunalna politika vrlo važna panoga državne politike. Pri tem pa nikakor ne smemo prezreti, da se naše produktivne energije še vedno tvorijo in se bodo tvorile na deželi. Toda mesta bodo morala dajati deželi mnogo več impulzov, kakor so jih bila dajala doslej. V mestih imamo vse tisto, kar je na deželi raztreseno in v velikih dimenzijah oddaljeno med seboj, zgoščeno in strnjeno v kompaktno maso. Zato se v mestih veliko lažje, hitreje in uspešneje izvršujejo razne reference, ki si jih dežela še-le počasi privojuje v prilagoditvi.

Komunalna politika v naših mestih, če se bo res zavedala svojih ciljev in se ne bo ubijala v malenkostnih strankarskih ali celo osebnih borbah, bo z novimi volitvami reaktivirana v vsej svoji poprejšnji veljavi, a s to razliko, da bo odslej merodajen naš narodni življenjski in da se bodo v mestih kot gospodarskih središčih koncentrirale produktivne moči za blagor celote, t. j. naroda in narodne države.

Ves čas volilnega boja smo poudarjali, da smatramo komunalen program za temelj državnega programa. Občina bodi tista celica državnega organizma, kjer naj samoupravne težnje razvijajo svojo moč in pokažejo svojo zmožnost. Občino moramo dvigniti gospodarsko, socialno in politično, da prenovimo državo z novim svežim tokom. Dobra lastnost komunalne politike je — državna

Stirindvajseta seja konstituante.

Patrijotičen govor dr. Ante Trumbića.

LDU Beograd, 25. aprila. 24. seja ustavotvorne skupščine je otvoril predsednik dr. Ribar ob 9.45. uri. Na tej seji je dr. Ante Trumbić nadaljeval svoj govor. Navajal je troje dejstev, ki se morajo vzeti v poštev: 1. Naša država sestoji iz treh plemen, od katerih je najmočnejše srbsko, in to ne samo po številu, ampak tudi po politični moči. Dejstvo, da so Srbi vodili vojno za naše narodno ujedinjenje in dejstvo, da smo se mi vsi zbrali okoli Srbije, daje Srbiji poseben položaj. Moč srbskega elementa izvira tudi iz njegova močnega političnega smisla. Ako tako motrimo dejstva, moramo ugotoviti, da se nobena misel, ki bi se protivila srbskemu mišljenju, ne more uresničiti. Država je nastala in sedaj ji je treba še notranje ureditve, t. j. ustave. Dejstvo je, da mora biti ta država po zgodovinski kontinuiteti in po volji naroda monarhija pod dinastijo Karagjorgjevičev. Konstituanta je suverena ali iz politične uvidevnosti ne smemo pozabiti dejstva, ki določa njeno suverenost. Konstituanta je suverena v tem pogledu, da ustvarja ustavo, ki najbolj odgovarja interesom našega naroda. Načrti ustave, katere so predložili posamezni parlamentarni klubi, se morejo razdeliti v dve skupini. En ustavni načrt je izdelal ustavni odsek v soglasju z vlado in ta načrt je osnovan na načelu edinstvene države. Drugi načrt je predložil Narodni klub. Ta temelji na ideji federalizma, tretji načrt pa je sestavil Jugoslovanski klub z idejo avtonomizma. Vsa tri načela imajo skupno to, da bi v državi, ki bo osnovana že tako ali tako, obstajala samo ena suverena oblast, ker se tudi v federativnem načrtu ustave ustvarja državno-pravni subjekt. Vsi ti načrti izhajajo iz patriotizma. Našim razmeram ne odgovarja načelo federalizma, niti načelo državnopravnih avtonomij, ker se pri nas ne morejo izvesti.

Drugi faktor je, da teh tudi srbski element ne želi. Kar se tiče avtonomije, naj bi se Sloveniji že dala. Ali kaj bi bilo potem na Hrvaškem? Ako se da Hrvaški avtonomija, tedaj bo bo tam zavladal Radić. Tretji moment, ki ga je treba vzeti v poštev, je plemenski moment, ki onemogočuje čisto razdelitev po plemenih posebno med Srbi in Hrvatimi. S tako ureditvijo države bi bila

Nemčija in ameriško posredovanje.

DKU Berlin, 25. aprila. Na današnji seji državnega zbora se je predsednik Lobe zahvalil Tirolcem za zaupanje, ki so ga povodom ljudskega glasovanja pokazali nasproti Nemčiji. Tekom te seje je naznanil državni minister za zunanje stvari dr. Simons, da je bila odposlana nota nemške vlade včeraj v Washington, da se je pa z ameriškim zastopnikom v Berlinu zedinil, da se vsebina note 24. ur po izročitvi ne bo objavila, ker je na ta način ameriški vladi dana možnost, da pravočasno stavi morebitna vprašanja ali zahteva kakšna pojasnila. Zaradi tega bo besedilo note objavljeno šele jutri opoldne.

DKU Pariz, 25. aprila. "Echo de Paris" javlja iz Washingtona 29. t. m.

ogrožena njena bodočnost in njen kulturni in socialni razvoj. Potemtakem po mnenju govornika federalizem in avtonomizem v naši državi nimata izgledov na uspeh. Tretji ustavni načrt, ki ga predlaga ustavni odsek, je sprejela vlada. Govornik meni, da bi morala biti naša država pravna država, in to je mogoče samo tedaj, ako dobi naša država ustavo po načelu samoupravnosti. Pravna država more nastati samo tedaj, ako sodeluje ves narod. Za oblasti in občine mora obstajati statutarno pravo, ne pa državno. Države obstajajo na podlagi centralizma in decentralizma, in v tem tiči ves naš problem.

Govornik razpravlja obširneje o pojmi centralizma, decentralizma in parlamentarizma. Parlament bi moral sodelovati pri vsem delu, to pa mu ta načrt ustave odvzema. Krona vsemu temu pa je odlok o tiskovni svobodi, v ustavi prevladuje tudi policijski duh. Ne bi bilo Radićeve stranke, ako državna uprava ne bi bila pogrešena. Načrt ustave je težko in komplicirano vprašanje. Glavna podlaga temu načrtu ustave je birokratizem, ki stremi za tem, da bi postal sredstvo za strankarske svrhe. Ta načrt ustave onemogoča razvoj na polju ustavnosti. Nahajamo se na početku evolucije, ki bo omogočila razvoj naše bodočnosti. (Klici: Tako je!) Sedanji načrt ustave je absolutno neizvedljiv in ne predstavlja evolucije ampak revolucijo, ne sicer krvavo, ampak revolucijo v tem smislu, da se vsi temelji preobrnejo. Dr. Trumbić pravi, da misli, da je dovolj razjasnil razloge, zaradi katerih ne more odobravati tega načrta.

Po njegovem mnenju je treba ustvariti ustavo na načelih edinstvene države in na načelih delegacij ter meni, da bi bilo pametno, ako bi se za ta čas grupirala vsa oblast okoli štirih centrov: Beograda, Zagreba, Ljubljane in Sarajeva. Perhorecirati tako rešitev bi se reklo, še bolj razvnamati duhove, ki so že itak dovolj razdraženi. Tudi je težko aplicirati srbske zakone na ostale kraje. Dr. Trumbić sklepa, da ne bi mogel glasovati za ustavo, ako bi se v teh pogledih ne izvršila korektura in ako merodajni činitelji ne bi podali pomirljivih izjav. (Ploskanje na desnici in levici.) Nato je govoril še posl. Ivan Deržić (nar. soc.), nakar se je seja zaključila ob 13.15 uri.

politika jo že pogreša — da nima obstoja, ako se lovi za utopističnimi cilji in demagoškimi gesli. V občini je ves delokrog podvržen posrednemu ali neposrednemu nadzorstvu občana; pred njegovimi očmi se izvršuje skoraj vsa funkcija občine. Kdor bi hotel tu nastopiti z revolucijonarnimi načrti, bi hitro polomil. Ravno vsled tega pričakujemo, da bo zdrav demokratski program, ki ga zastopa JDS v komunalni politiki naših mest, najhitreje zadel pota, ki vodijo k njihovemu novemu življenju, sledi izza gospodarskega in političnega osvobođenja.

Dr. M. S.:

Odmev trgovskega shoda.

Shod slovenskih trgovcev v Mariboru dne 17. aprila 1921 je s socialnega vidika tako eminentne važnosti, da se ne da samo v svojih uspehih promatrati iz tega stališča, temveč da so celo ti uspehi v veliki meri odvisni od kontakta trgovstva in njegovih stremeljenj s sfero socializma.

Masa naroda, kojega interes je poslednji člen v verigi trgovskih prizadevanj, ki jih je bilo slišati na shodu in obenem poslednji cilj trgovske organizacije, tvori bazo in oporišče za trgovčeva stremeljenja. Uspeh trgovčevega dela v borbi za brezhibno, gladko tekočo trgovino bo šele siguren, ako bo imel za seboj konzumenta, ki bo, prepričan, da stojijo uspehi trgovca v službi njegovega interesa, dal trgovskim zahtevam primeren povdarek, prizadevajočim primerno zavest, da delujejo iz prepričanja naroda in pri odločujočih faktorjih primerno rešpektiranje teh po javnem mnenju podprtih resolucij in zahtev.

Zato je potrebno pogledati čisto brez političnih, stanovskih ali oportunističnih očiščikov na razmerje, ki obstaja med trgovstvom na eni in med maso naroda na drugi strani, razumevajoč pod maso kmečko ljudstvo, ker pač teh par tisočev inteligence in delavstva ne pride tehtno v poštev.

To razmerje je bilo pred vojno povoljno, da, trgovec je bil ugledna, v nasvetih odločujoča in priljubljena oseba in kmetu je bilo jednako častno, dati sina trgovcu v vajo kakor v latinsko šolo. Vojna pa je ta odnos premaknila in te deloma vsled krivde nekvalificiranega trženja, deloma po krivdi onih, ki so ljudstvu predbacivali: Včasih sem vas jaz vabil v štacuno, sedaj me pa vi prosite, da vam naj prodajam, zavest, ki je nad vse slabo in trajno učinkovala. Sedaj je nepobitno dejstvo, da trgovec ne uživa pri velikem delu mase onega ugleda, ki ga je užival in do kojega ima vsled svoje nacionalno-ekonomske naloge vso pravico.

Ta ugled pa je simptom, po kojem ne spozna, je-li narod trgovčeva baza in oporišče v njegovi borbi proti za trgovstvo škodljivim razmeram ali ne, ki sem jo uvodoma fiksiral kot potrebno. In tako bi logično zaključili, da trgovstvo vsled zelo padlega ugleda nima tiste trdne zaslombe za seboj, ki jo potrebuje za povdarek svojih zahtev in za razmah svojega dela. To je temu

res tako, dokazujejo simptomatično opazke, ki jih je bilo srečati tu in tam, na selu in na ulici.

Ali vsak razsodno misleč človek bo spoznal nujnost trgovskih zahtev, ki so bile izrečene na prošlem shodu, ne le iz stanovskega, temveč tudi iz socialnega stališča, seveda z izvetkom nekaterih pretiranih in po konkurenci preveč dišečih postulator (n. pr. o konzumnstvu). Zato je naloga socialno mislečih ljudi in predvsem trgovcev, da streme za čimprejšnjo regulacijo odnošajev med našim trgovstvom in narodom.

Treba je v to svrhu kmetu dopovedati, da trgovec ni tisti, ki blago poceni kupi, da mu ga lahko drago proda, temveč da je trgovec tudi producent v narodnogospodarskem smislu, izvršujoč cirkulacijo, posredovanje blaga iz tovarne v kraje, kjer je pomanjkanje blaga. Poučiti ga je treba, da je trgovčeva borba proti izrastkom, ki to cirkulacijo ovirajo, tudi borba zanj, ker čim manj ovir bo na tej poti, čim cenejše bo blago. Boj proti zastarelemu carinskemu postopanju, proti pokvarjenemu delu carin, uradništva, posredovalcem, prometu na pošti in železnici, proti nezmernim davkom itd. je socialen boj in ako ga vrši trgovstvo, vrši torej eminentno važno nalogo za celokupne konzumente. To vse treba kmeta poučiti.

Res je, da stori trgovec to zato, ker je v tem zainteresiran on sam, a to ne le materijelno, temveč tudi moralno, ker je on na tisti točki, kjer narod draginjo dobi za skusiti in se zato vsa njegova nevolja obrne proti trgovcu, dolžec ga v znani nedalekovidnosti preprostega človeka vse krivde draginje. Vse to se je premalo poudarilo na shodu.

Kajti za vse na svetu se mora trgovstvo izoginiti utisu, da je stremljenje trgovstva, izraženo na kongresu, naprjeno na ojačanje njegovega bogastva, utis, ki sem ga osebno tu in tam, a le za hip, nehote občutil.

To bi namreč bilo ravno protivno temu, kar se naj zgodi: Regulacija razmerja.

Ako so se torej sklepale resolucije navzgor, naj se sklenejo tudi resolucije navzdol, ne le napram vladi, temveč tudi napram narodu. Prve je sklenila organizacija, druge mora skleniti vsak posamezni trgovec. Potem bodo njegova stremjenja res v dobrobit ljudstva in našla v njem odziv, ki je za uspeh po-

treben. Potem vrši trgovec tudi socialno nalogo. Ako se pa kongres ne bi bil vršil v tem znamenju, bi bil izgubil moralna tla.

Te vrste so odziv, ki ga je vzbudil shod v meni kot članu mase, resonanca, ki morda odmeva mnogokje. Da bi le bila povsodi tako optimistična!

Notranja in zunanja politika.

*** Odločilni dan.** Danes se ima odločiti usoda Maribora. Od prevrata do danes smo bili navajeni govoriti o slovenskem Mariboru, ali bo tudi od danes naprej? Usoda je v rokah volilcev. Ali bodo dejanja tako močna kakor besede? Ali res pojdejo vsi, ki vpijejo »živijo« tudi dejanski manifestirat za slovenski značaj mesta? Zmaga je mogoča, odločitev leži v rokah slovenskih volilcev, na njih pa leži tudi vsa teža odgovornosti.

Prve volilne ure dopuščajo optimizem. Ze pred osmo uro so bila vsa volišča napolnjena, pred volišči je neprestano videti prihajajoče in odhajajoče volilce. Zanimanja je videti precej in imamo torej dovolj upanja, da ne bomo dosegli sramote izza konstituante, ko je ostale pasivnih okoli 1300 mariborskih volilcev.

Nadejamo se, da se bodo udeležili zlasti naši pridobitni stanovi. Oni imajo največji interes na občinskem gospodarstvu, na njih leži breme občinskih doklad. Ako bodo malobrižni in bodo prepustili gospodarstvo demagoškim strujam, ki veliko govore in malo plačajo, bodo sami trpeli najbolj.

O našem uradništvu ne dvomimo, da stori svojo dolžnost. Predstavitelji naše inteligence, med njimi stari bojevniki za jezikovne in narodne pravice gotovo ne bodo pozabili na svojo preteklost in ostali v ozadju zdaj, ko se bije boj za odločitev. Ko zagledajo te vrste beli dan, bo usoda našega mesta že odločena. Kakšna bo odločitev, ne vemo; pregledaj bi bilo proročati. Naj pa izpačajo volitve kakorkoli, še s tem vsa borba ne bo končana. Začne se s tem šele razpravljanje o važnem vprašanju, kako se naj novoizvoljeni občinski svet konstituirajo. To vprašanje bo gotovo eno najtežjih, kar smo jih imeli do sedaj v naši domači politiki. Ko bi imeli opraviti samo s strankami, ki hočejo stvarno delo v splošno narodno korist, bi bila stvar enostavna, toda pri demagoških geslih, ki jih lahko slišimo vsak dan, pri zlobi, ki jo vidimo vedno n. pr. pri klerikalni

stranki, in pri prevratnih nazorih komunističnih elementov, katerim je narodnost in država deveta briga, veliko bolj pa pri srečnem restavraciji nemškutarije, nas navdaja resna skrb, kako se to važno vprašanje reši. Treba bo mnogo dobre volje, samozatajevanja in politične razsodnosti, da se najde prava pot.

Naši zastopniki, ki vstopijo v občinski svet nam s svojimi imeni in s svojo preteklostjo jamčijo zato, da se bo vodila komunalna politika naše stranke resno in stvarno, da bodo demokrati vedno le hodili po poti, ki jo bodo narekovale dolžnosti napram narodu, državi in gospodarskim koristim volilcev. To zavest imamo in zato z mirnim srcem pričakujemo izida volitev, pa naj bo kakoršen koli. Eno pa povdarjamo tudi. Pozivali smo na disciplino, klicali smo na volišče, in zahtevamo od somišljenikov, da vršijo svojo dolžnost. Znali bomo pa tudi uravnati svoje postopanje proti bojazljivcem in malobrižnikom. V naših zavednih vrstah zanje ni mesta.

*** Mir in red v deželi anarhije.** Nasproti v inozemstvu razširjenim vestem ugotavlja »Agence Stefani«, da ni v Italiji nikake generalne stavke in da izvzema malenkostne praske med fašisti in komunisti vlada povsod mir in red. (Blagor onim, ki verjamejo. Op. ur.)

*** Tirolska vsa za Nemčijo.** Kolikor je dosedaj znan izid ljudskega glasovanja, se je izreklo okrog 98,6 odst. oddanih glasov za priklonitev Tirolske k Nemčiji.

*** Italijanski kandidati za državnozbornske volitve v Trstu in Istri.** Italijanski nacijsionalisti so sestavili za državnozbornske volitve v Trstu in v Istri skupno listo, na kateri pa so sami fašisti, ker so se fašisti naravnost s terorjem uprli kandidaturi drugih zmernih elementov.

*** Pred razorožitvijo Madžarske.** V pondeljek je imel v Budimpešti svojo sejo obrambni odbor madžarske narodne skupščine, na kateri je minister za narodno obrambo Bielidska pojasnil organizacijo madžarske vojske, kakor jo dopušča trianonska mirovna pogodba. Vojaška moč bo razdeljena na 7 mešanih brigad, vsaka brigada na dva polka s tremi bataljoni in enim samostojnim bataljonom, eno eskadrono, enim artilerijskim oddelkom s tremi baterijami in z odgovarjajočimi pomožnimi organizacijami. Ta armada bo imela 1750 častnikov in 2834 podčastnikov; ostali podčastniki bodo nastavljeni pri carinskih stražah.

*** Zunanja politika sovjetske Rusije.** Sovjet ljudskih komisarjev je sprejel pred-

govodbo z Nemčijo, dodatno pogodbo o povratku vojnih ujetnikov in internirancev ter pogodbo o kurirjih. Komisar za zunanje zadeve je bil pooblaščen, da te pogodbe podpiše. Hkratu je dobil pooblastilo, da sme sprejeti predloge čehoslovaške vlade glede trgovinskih odnošajev med obema državama.

*** Grško-turška vojna.** »Agence Havas« javlja iz Smyrne: Kemalisti so ojačili svoje napade na različnih točkah meanderske fronte, a so bili odbiti z močnim artilerijskim in infanterijskim ognjem. Grške sprednje straže so odbile tudi napade severno Demacija in na ozemlju Teal-Dagh.

*** Kerenski v Pragi.** Praška »Tribuna« poroča, da se znani ruski politik Kerenski nahaja že več tednov v Pragi, kjer piše za inozemske liste socialno-demokratske smeri.

Zanimivosti.

Zločinska Ljubica. Ilija Devič, dobrušen in splošno priljubljen kmet iz Tramošnje, se je oženil z Ljubico Kondie iz Prijedora. Vaščani so mu to poroko odsvetovali, ker je bila Ljubica res drugače brhko dekle, toda preveč lahkoživa ter je kaj rada gledala za moškim svetom; ali Ilija jih je pomirjeval. »Bodete videli«, jim je dejal smeje, »kako dobro in skrbno gospodinja napravim še iz nje. Saj vendar ni iz železa in tudi jaz sem se energičen, ako bo treba.« Ali vaščani so le majali z glavami ter na tihem obžalovali pridnega Ilijo. Poroka je končala hrupno in za njo še par tednov, tedaj pa je Ilija uvidel, da ima Ljubica dve naravi. Prvo mu je pokazala pred poroko, ko se mu je sladkala in ga božala, drugo pa sedaj, ko je cel božji dan večinoma prespala, drugače pa je lenuharila, postajala krog vogalov, pridno segala po vsebini kurnikov ter zaprašenem sodu v kleti in sploh živela udobno, brezskrbno življenje. Ako jo je Ilija karal ter ji predbalival njeno lenobo, ga je obkladala s vsemi naslovi, metala za njim polena in lonce, tako, da si sčasoma ni upal niti domov. Ko pa je prišel Ilija nekega dne domov s polja, Ljubice ni bilo nikjer. Pregledal je vse kozolce, shrambe in kleti ali nikjer ni bilo niti najmanjšega sledu o nji, ravno tako ne za prejšnjim kupom bankovcev, katere je pač vzela vzorna Ljubica seboj za spomin. Izvedel je po nekem krošnjarju, da jo je videl pri njenem prejšnjem ljubčku Jovanu Boronovcu v bližnji vasi. Ilija je sporočil Ljubici pismo, naj se vrne k njemu in ako se poboljša, ji bode vse odpustil. Ni se ji zljubilo niti odgovoriti. Tedaj je Ilija zagrozil Jovanu, katerega je srečal pred neko gostilno, naj mu vrne Ljubico, ker bi ga v nasprotnem slučaju

nosti, medtem, ko se umetniške razstave in umetniški koncerti (kakršen je bil ravno v pretečenem tednu koncert »Zika«) nekaj višek umetniškega delovanja.

Odgojevalni pomen omenjenih prireditvev se javlja še v drugi smeri. Glasbeno proizvajanje se vrši v celokupnosti in posameznik pride le kot del te organizacije v poštev. S tem se vzbujajo mladini smisel za družabni red in disciplino. Negovanje tega čuta pa mora biti podlaga našemu kulturnemu delovanju. In to je dandanes težje doseči kakor kdaj poprej in uprav radi tega je tudi podvojenega pomena.

Vzbujati ljubezen do božje glasbene umetnosti, učiti se, z vztrajnostjo premagovati težkoče, ki so zvezane s priučanjem koncertnega gradiva ter uriti se v doslednem stremljenju po smotru, kateri se je storil, podrejevati svojo osebnost celokupnosti, delovati v dobrodelne namene (Dijaške kuhinje), to vse so momenti, velikega odgojevalnega pomena. Toplo priznanje celokupnega navzočega občinstva pa bodi naši mladini najlepše plačilo in vzpodbuda k nadaljevanju in k poznejšemu delovanju v učiteljskem poklicu. V naši mladini je torej naša bodočnost!

H. Družovič:

Odgoja naše mladine k umetnosti.

Epilog k »Ljudskemu koncertu« učiteljskih in učiteljskih.

Članek: »Nova doba in njen naraščaj«, (Tabor II. št. 53—55) je dal povod k tem vsticam. Smatrati jih je kot nekaj dodatek k omenjenemu episu, čigar jedro je, da umstvena odgoja sama ne zadošča, ampak treba je isto izpopolnjevati še s čustveno odgojo. To je osebno dandanes naglašati, kajti brezmejni materijalizem hoče uničiti vsako stremljenje po lepem in dobrem. Od sedanje generacije nam ni več pričakovati izboljšanja; edino upanje nam je bodoča generacija, naša mladina. Od te-le moramo torej odvrnati vse pogubonosne in razjedajoče vplive sedanje dobe ter jo vstopoma in vztrajno voditi v novi svet, v dobo človekoljubja in dela. Ena izmed sredstev smotrenega delovanja na polju odgoje pa je odgoja mladine k umetnosti in s pomočjo umetnosti. Vsaka umetnost ima svoj izvor v človeškem čustvenem življenju. Uprav radi tega je vpliv umetniških proizvodov na naše srce tako velik. Človek, kateremu se vzljubi umetnost, si bode priadeval, spraviti svoje hotenja tudi v zvezo z estetičkim stremljenjem t. j. on se

bo postavil v pravstvenem oziru na višje stališče. Estetiška odgoja je torej nekaka priprava oz. pospeševateljska pravstvena odgoje. To velja osebno oglasbeni odgoji Glasbe, ima izmed vseh umetnosti največ subjektivnega značaja; ona je nekaj posreden izraz naše duše. Radi tega se je glasba že pri najstarejših kulturnih narodih, osebno pa pri Grkih vpoštevala kot odgojevalno sredstvo. Pozneja doba je v tem oziru marsikaj zamudila in šele novejša pedagogika povdarja umetniško vzgojo kot protitež doslej vladajoči intelektualni odgoji. Glasba se je sicer na nekaterih učnih zavodih tudi v prav izdatni meri gojila; pa docela na napačni podlagi. Bila je prepuščena mladini sami. Ta jo smatra kot nekaj »šport« in jo tudi v tem smislu izvaja. V taki obliki škoduje glasbena produkcija mnogo več, nego pa koristi. Vzgojijo se domisljavi diletantje, kateri žive v prepričanju, da se jim ni treba ničesar več učiti. Bistvenost našega predmeta pa ni tolika ročnost v izvajanju, ampak pojmovanje vsebine umetniškega umotvora. In k temu je treba sistematičnega pouka. Le na ta način pridobi učenec sčasoma pravo zanimanje za predmet in umevanje umetniških tvor. Zanimanje pa je ona notranja gonilna sila, ki zagotavlja pouku uspeh. Od mladine je v tem oziru tudi več pričakovati nego bi mislil na prvi

hip. To je uprav pokazal ta koncert in o tem so se uverili tudi vsi obiskovalci letošnjih božičnih gledališčnih prireditvev dekliške meščanske šole v Cankarjevi ulici. (V ta okvir spada tudi muzikalna šolska prireditev gosp. učitelja Nerata ob koncu minulega šolskega leta). Seveda pridejo pri takih prireditvah, ki se nahajajo v umetniškem oziru v nekem razvojnem stadiju, umetniški momenti le v relativnem razmerju do veljave. To namreč niso umetniški koncerti v pravem pomenu, temveč prireditve, ki služijo odgojevalnim namenom in ki naj mladini nudijo priložnost, stopati pred občinstvo, kajti znano je, da si želi vsaka umetnost tudi javnega priznanja. Glavna stvar je, da mladina z veseljem in kolikor mogoče dovršeno proizvajajo. Glede koncerta učiteljskih in učiteljskih pa sego smernice še dalje. Kot bodoči učitelji, bodo ti-le gotovo v stanu, delovati v tej smeri dalje, ter vcepiti pri mladini, ki jim bo kdaj izročena, ljubezen do pelja, udeleževati se izvenšolskega kulturnega delovanja ter tako pomagati povzdigniti glasbeno kulturno nivo narodov. Koncert doslej presega lokalni pomen ter je del narodno-prosvetnega delovanja v najširšem pomenu. Kar so n. pr. pri risarskem poklu javne razstave šolskih risb, ki se ne morejo biti umetniški umotvori, to so v našem slučaju koncertne prireditve; dokazujejo najstremljenje po umet-

astrelil. Jovan je zaklel ali odgovoril ni nič. V njegovih hudobnih mežganih je dozorel zločinski naklep. Sklenil je, da umori Ilijo, ker bi bila Ljubica na ta način rešena moža in bi ji pripadlo vse imetje. Vedel je, da je prišel Ilija v svoji žalosti pogostje gledati v kozarec ter se je vračal pozno po noči domov. Počakal ga je neko noč na samotnem kraju in ko se je Ilija prižibal mimo, mu je zastavil pot. „Ali si ti Ilija“, ga je vprašal. „Sem“. „Čakal sem te tukaj, ker hočem s teboj obračunati radi Ljubice. Pripravi se na smrt.“ Ilija je prvotno mislil, da se Jovan šali z njim, ko pa ga je podrl na tla ter mu pokleknil na prsi, je spoznal vso grozno resnost položaja. Prišel je drhteti ter ga prositi, naj mu pusti življenje, ali Jovan mu je zamašil usta. Položil prste na vrat ter ga zadavil. Potem je zginil v temo. Prihodnji dan je našlo orožništvo mrtvega Ilijo. Takoj je zasumilo, da je to delo Jovana in njegove ljubice ter ju aretiralo. Svoj zločin sta priznala hladnokrvno.

Dnevna kronika.

— S čim krmijo naše nesrečne korošce. Včeraj je pri volišču odvzel stražnik nekemu socialistu znano „Koroško domovino“, katero izdajajo celovski Nemci v slovenskem jeziku in v svojem duhu za naše zasluženo slovensko koroško ljudstvo. V št. od 24. aprila se nahaja pod naslovom „Halo! 1 kg. mesa 70 vinarjev!“ notica, ki opisuje razmere v Mežiški dolini ter pravi, da občinski gerenti dobijo za vsakega vojaškega obvezanca, ki noče za „kralja einrukata“ ako ga vjamejo premijo 50 K. Takih laži in svinjarij se poslužujejo sestradani celovski Joklni, da bi z njimi pridobili naše koroške rojake, jih pa s tem samo še bolj odbijajo.

— Značilno. Na klerikalnem shodu, ki se je vršil v nedeljo v ljubljanskem „Unionu“ je neki hrvatski klerikalcev izjavil med drugim tudi, da ljudstvu ni treba šol, dovolj je, da zna pisati in brati, vse drugo je nepotrebno in luksus. To si velja zapomniti.

— Polom Peskovskega „Jugoslovenskega kreditnega zavoda.“ Vspeh usodne revizije Peskovskega „Jugoslovenskega kreditnega zavoda“ je bil tak, da so stranke kar v enem tednu dvignile nad 2 milijona v tem zavodu naloženih vlog.

— „Novoe Vremja“ v Beogradu. Znan ruski dnevnik, ki je dolga desetletja izhajal kot glasilo ruske vlade v Petrogradu in je bil v inozemstvu najbolj znani ruski list, je zopet pričel izhajati v Beogradu, kamor se je zatekel njegov zadnji izdajatelj M. A. Šurmin. List pravi na uvodnem mestu, da nadaljuje svoje delovanje v begunstvu, a nikakor ne v tujini. Naj bo „Novoe Vremja“ lastnica, ki oznanja prihod spomladi, prihod nove, prerjene vsem Slovanom potrebne demokratske svobodne in velike Rusije.

— Izenačenje plač državnih uslužbencev. Ministrski svet je sklenil v nedeljo, da se končno izenačijo plače državnih uslužbencev. Tako bodo izpolnjene zahteve uslužbencev, katere so postavili na nešteti zborovanji zadnjega časa. Naredbo o izenačenju plač državnih uslužbencev se objavi v „Službenih Novinah.“

— Krajevna zaščita dece in mladine se obrača do meščanov, ki bi imeli na razpolago kak komad starega zanamarjene in zapuščene dece, ki jo vseh slučajih so ti reveži strgani, brez obutve in vsacega perila. Obleko in dečo sama, s perilom pa zaenkrat ne razpolaga. Darove naj se pošlje na državni urad za zaščito dece v Strossmayerjevi ulici 26.

— Pri policijskem komisarijatu v Mariboru je imenovan za nadzornika policijskih detektivov g. Fran Canjko za izvršnega nadzornika policijskih detektivov v XI. činovnem razredu.

— Licencovanje plemenskih bikov. Okrajno zastopstvo Maribor sporoča, da bo vsi letošnje licencovanje plemenskih bikov za mesto Maribor dne 12. maja ob 8. uri zjutraj pred gostilno Rapoc na Tržaški cesti. Interesentje se s tem opo-

zarjajo, da je v smislu § 8. živ. kuž. zakona z dne 6/8. 1909 drž. zak. 177 prigon k licencovanju brez potnega lista nedovoljen.

— Organizirani štajerski zdravniški v Avstriji so kot protest proti novi zakonu o zobozdravnikih sklenili, da ne izpolnjujejo nikakih sanitetnih obveznosti nasproti državi.

— Zdravilišče Dobrna. Deželna vlada slovenska je podelila službo kopališkega zdravnika v državnem zdravilišču Dobrna za tekočo sezono mariborskemu mestnemu zdravniku dr. Trenzu.

— Mestno kopališče bo z ozirom na čiščenje kotla prihodnji teden s 1. V. zaprto, vsled tega se da občinstvu ta teden večja prilika do kopelji s tem, da bo mestno kopališče odprto tudi v sredo 17. t. m.

— Zračna pošta Praga—Capri. Za časa Masarykovega bivanja na otoku Capri bo uvedena zračna pošta med Prago in Caprijem ter bo na ta način Masaryk hitro in natančno informiran o vseh političnih dogodkih.

— Zopet zaplemba komunističnih letakov. Orožniška postaja v Mariboru je v ponedeljek aretirala tri Avstrijce, ki so prinesli na skrivnem preko meje 26 kilogramov na Dunaju v cirilici tiskanih proti jugoslovenski državi naperjenih letakov z naslovom „Osvobođenje prvega maja“. Kakor izgleda, razni avstrijski komunistični tihotapci nimajo sreče s svojim delom.

— Dobrotniki! Spomnite se z darovi obrtne razstave!

— Ivanjkovci. Pogreb g. L. Petrovarja. Zalostne dneve je preživela te dni naša okolica: nad vse priljubljeni gospod Leopold Petrovar, posestnik in bivši poštni uradnik v Ivanjkovcih, nas je zapustil za vedno ter se preselil v večnost. Ko se je raznesla vest o njegovi smrti, smo se pogledovali plaho z mislijo na čelu: njega smo izgubili... In ko je ležalo njegovo truplo na mrtvaškem odru, so začeli prihajati ljudje od blizu in daleč, sorodniki in nesorodniki, prijatelji in znanci z žalostjo na obrazu, izkazovat mu zadnjo čast. V terek dopoldne pa so se zbrali na pokopniškem domu vsi, in še več jih je prišlo; med drugimi smo videli tudi našega okrajnega glavarja g. Pirkmajerja. Ob pol deseti uri so fantje požarne brambе vzdignili pokopniško krsto in žalni sprevod se je začel pomikati proti farni cerkvi v Svetinjah: najprej šolska mladina, potem moški, godba, prostovoljna požarna bramba, pevski zbor in za krsto še velikansko število občinstva. V cerkvi je bila maša zadušnica, nakar se je cel sprevod podal na pokopališče. In kakor smo bili prej žalostni, tako se je zdaj naša žalost še stopnjevala ob misli, da nam izpred oči izgineje še njegovi zemeljski ostanki in jih zakrije težka zemlja. Oroselo je marsikatero oko... To tišino predrani pevski zbor — začeli smo: Blagor mu, ki se spočije... in se nekoliko potolažili ob misli, da „Lepše solnce njemu sije, lepša zarja rumeni...“

— Sv. Lovrenc na Pohorju. Poučni shod čebelarke podružnice v Sv. Lovrencu na Pohorju se radi občinskih volitev ne vrši dne 8. majnika, kakor je bilo prvotno objavljeno v „Slovenskem čebelarju“ ampak dne 12. junija. Začetek shoda in prostor, kjer se bo vršil se objavi pozneje.

— V Murski Soboti se je ustanovila pretečeno soboto krajevna organizacija JDS za Mursko Sobotu in okolico. Pristopilo je lepo število članov.

— Sv. Jakob v Slov. gorici. „Straža“ št. 43 z dne 20. t. m. in „Slov. gosp.“ št. 16 z dne 21. t. m., sta se z njima prirojenim načinom ostudnega obrekovanja obregnila ob našu. Zdi se nama preizkušeno se spuščati v polemiko s takima neznatnima lističema, katere slonita baje na krščanskih načelih in iz katerih se tako jasno zrcali ljubezen do bližnjega. Hočeva, da zve javnost nekaj podatkov iz našega kraja. Pri nas kraljuje g. kaplan Erhartič, mož, ki nad vse pretege dela za SLS, najbrže se mu kaplanski stan ne dopade več in bi rad tudi on sedel v konstituenti; to ni še vse tako hudo, ampak ta božji namestnik sovraži vse, kar je napredno. Pri svojih agitacijah se najraje poslužuje lece, na kateri razbija, da je veselje; svoje pridige navadno končuje z vabilom za pristop k „Orlu“.

Izrazil se je celo, da on ne bo nikdar dopustil, da bi Sokol uspeval pri Sv. Jakobu, kajti sleherni občan mora biti učenjan pri „Orlu“. G. kaplan! Seveda, midva sva Vam trn v peti. Z ustanovitvijo „Sokola“ smo Vam pokazali, da hočemo živeti kakor žive svobodni ljudje v 20. stoletju in svobodni demokratični državi in ne, kakor so živeli ljudje v 15. stoletju, odvisni od raznih škofov, patrijarhov, opatov, graščakov itd. Izvršujočih članov je 29 in ne kakor „Slov. gosp.“ piše samo par omahivcev, o tem so Vaši listi premalo informirani g. kaplan! Ker midva nimava vinske kleti, kakor Vi g. kaplan, da bi z vinom naše fante napajala in jih s tem navduševala za „Sokola“. Vi z Vašimi fanti hočete izzvati prepir, a no mi! Midva se nisva še nikdar drznila v šoli omeniti le besedice o Sokolu, ker smatramo šolo za kraj, kjer se mladina vzgaja, ne pa cepi v njihova srea politični strup. Vi ste se drznili ob priliki orlovskega tabora agitirati za Orle, tu ste pokazal, da tudi mlada, nedolžna srca naših malčkov, ki so up naše mlade, ljubljene Jugoslavije, hočete za dosego svojih ciljev zastrupiti s političnim strupom. Ali se ne strumujete takega početja? Ob začetku šolskega leta sva z učenci pela na koncu sv. mase našo himno „Bože pravde“. Zakaj ste se odstrani izpred oltarja? Ste li to storil namenoma ali nehote? Vi ste se nekoč izrazil, da ne spada „Bože pravde“ v cerkev, ker bi ljudstvo nič ne razumelo in bi ga s tem samo razkačili. Bomo li na tak način vzbujali med narodom ljubezen do naših rešiteljev. Tituliral ste nas brezverce! Naju smatrate menda radi tega za brezverce, ker Vam nisva podložna kakor kužka, se ne ravna po Vaših navodilih in nisva Vaših nazorov? Vedite, da je minul oni čas, ko ste nas pošiljali na Golčavo! Pisal ste g. Tišlerju in prepovedal njegovim sinovom in njegovi hčerki, menda ne radi tega, ker so oni učlanjeni pri Sokolu, prostor v sakristiji. Pred ustanovitvijo Sokola, ko ste jim obljubil mesto vadiateljev pri Orlu, niste nastopil proti njim, ker ste računali na njihov eventualni pristop k Orlu. Vedite, g. kaplan da kot Primorec upam v veliko idejo „Sokolstva“, ki si je postavilo za cilj rešitev naših neosvobojenih bratov izpod tujih jarmov. Češki „Sokol“ je svojo nalogo častno izvršil in prepričan sem, da bo tudi jugoslovanski „Sokol“ storil svojo dolžnost, ko bo treba. In ravno radi tega bom vedno in povsod širil idejo Sokolstva in naš narod navajal k ljubezni do naših rešiteljev. Gg. okrog „Straže“ in „Slov. gosp.“ pa svetujemo, da si najdejo boljšega poročevalca, ker ta gotovo ne razume pojma „polnoštevilno“ ako je poročal, da se je ustanovitev Orla vršila ob polnoštevilni udeležbi. Midva pa samo to pribijeva, da kar je bilo v omenjenima člankoma je sama laž. Pozivava dopisnika, ako ima kaj časti v sebi, da stopi s polnim imenom na dan. Naj nama dokaže, da zanamarjava pouk, drugače ga smatramo za navadnega podlega lažnjivca. Humar Franjo, Pohar Joško, učitelja pri Sv. Jakobu v Slov. gor.

Najnovejša poročila.

Prevzemanje otoka Krka.

LDU Baška, 25. aprila. Med velikim navdušenjem prebivalstva je prišla danes naša vojska, orožništvo in finančna straža na otok Krk. Predaja otoka se je vršila v mestu Krku. Oddelek orožništva pod vodstvom podporočnika Lovičiča in enako močen oddelek finančne straže sta se vkrcala davi na ladjo „Svoboda“, ki je danes ob 9.30 uri došla v krško luko. Na bregu je čakala četa karabinierjev in italijanska finančna straža, da bi se vkrcali na italijanske torpedovke, ki so bile pripravljene na odhod. Tamkaj je stala tudi kopica Italijanov, katere so Italijani bodrili z ladij, naj ne klonejo. Naš narod je v ogromnem številu mirno čakal pred škofovo palačo, kjer se je vršila predaja. Nato se je izkrcalo naše orožništvo, petdeset po številu, ki je zavzelo mestno upravo od karabinierjev. Italijanska vojska je tedaj izkazala čast, katero je naša vojska odvrnila. Med obema čelama je bila postavljena miza, na kateri se je podpisal akt predaje, in to na italijanski strani po majorju Marijonettiju, na naši strani pa po podporočniku Ezonu Lovičiču.

Kot italijanski diplomatski zastopnik je bil navzoč tudi Angeli, v imenu naše vlade pa dr. Zuričič. Ko je bil akt prečitan, sta si vojski izkazali čast in Italijani so odkorakali na svoje torpedovke. Tedaj se je čulo s Punte pokanje topičev in po mestu so se jele razobešati jugoslovenske zastave. Ko so italijanske torpedovke odplule iz luke, jih je naša vojska zopet pozdravila. Nato je prebivalstvo obsulo našo vojsko s cvetjem, nakar so v imenu mesta imeli pozdravni nagovor med drugim lekarnar Brovet, ki je pozdravil vojsko v imenu vsega jugoslovenskega prebivalstva na otoku. Govorila je tudi majhna deklica ter neki gimnazijec, ki je ponudil naši vojski kruha in soli. Govoril je tudi župnik, ki je proslavjal zgodovinski dan, ko je otok pripadel ujedinjeni domovini in ko se Jugosloveni na Krku morejo oddahniti v svoji lastni državi. Dr. Zuričič se je vsakemu posebej zahvalil, narod, pa je navdušeno vzklikal kralju Petru in regentu in jugoslovenski vojski. Krški Italijani so se poskrili po hišah. Italijani, katerim je bila doslej poverjena uprava občine, se niso pokazali. Zato je bila uprava nanovo poverjena lekarnarju Brovetu, ki je bil vedno navdušen Jugosloven. Naše ladje so nato odplule še v Punto, kjer je tudi pričakovalo vojsko mnogobrojno občinstvo, ki je navdušeno vzklikalo regentu in vojski.

Zmaga avtonomašev na Reki.

TIP Sušak, 25. aprila. Včeraj so se vršile volitve v reško konstituanto, ki jih je na nezakoniti način razpisala začasna reška vlada. Kljub silnemu terorju, ki ga že več ko dve leti izvajajo nad Reko in okolico pritepeni ali podkupljeni italijanski nacionalisti, so izpadle volitve, kakor je redko kdo pričakoval: zmagala je Zanellova stranka, ki stoji na stališču reške avtonomije. S tem je reka obsodila nasilje, s katerim so jo hoteli oficijelni in neoficijelni italijanski krogi vpreči v jarem Kvirinala. Vest o zmagi avtonomašev na Reki je vznemirila italijansko javnost, v jugoslovenskih vrstah pa vzbudila upravičeno zadoščenje. Na Reki se nastali veliki nemiri. Fašisti so razbili volilne tare in na Dantejevem trgu zžgali vse glasovnice. Teror se nadaljuje.

Zagreb, 25. aprila. Reška jugoslov. stranka je izdala sledeči komunike o nedeljskih volitvah na Reki. Dne 24. aprila so se vršile nezakonite in rapal. pogodbi neodgovarjajoče volitve na Reki. Zmagal je Zanella s pomočjo Jugoslovenov in drugih strank ter dobil 3600 glasov več kakor fašisti. Ko so fašisti uvideli, da so premagani, so z bombami pregurali volilno komisijo in uničili volilno skrinjico. Potem so proglasili vojaško diktaturo in prevzeli upravo mesta v roke. Karabinjerji so se odstranili iz mesta, kar je jasen dokaz za to, da je bilo že poprej tako dogovorjeno. Sedaj patrolirajo oboroženi fašisti v civilnih oblekah po mestu. Ze dopoldne so bili trije mrtvi in 60 ranjenih. Opol dne so čuli v Bakru močno detonacijo. S Sušakom so vse vezi pretrgane. Z Reke prihajajo razburljive vesti; naši ljudje trepetajo pred terorjem. Fašisti nameravajo najbrže uničiti Koroško luko. Neobhodno je potrebno, da se zaverujejo naši rojaki pred fašističnim terorjem.

Generaina stavka v Italiji.

LDU Ljubljana, 26. aprila. Obratno ravnanje Južne železnice objavlja: Zaradi izbruha železničarske stavke v Julijski Beneciji izostaneta od danes naprej brzovlak št. 14 a in 15 a. Naši osebni vlaki vozijo samo do Rakeka in iz Rakeka. Ves tovrni in osebni promet v Italiji je ustavljen.

Sloven. narodno gledališče.**Repertoar bodočih dni:**

V sredo 27.: „Ekinocij“. Ab. C.
V četrtek 28.: „Razvalina življenja“. Ab. C.
V petek 29.: Zaprt.
V soboto 30.: „Ulica št. 15“. Ab. A.

Gospodarstvo.**Borza 25. aprila.**

Curih: Berlin 8.75, New York 576.50, London 22.76, Pariz 42.45, Milan 27.60, Praga 7.85, Budimpešta 2.20, Zagreb 4.05, Varšava 0.71, Dunaj 1.50, avstrijske žigosane krone 0.98.

Zagreb: Berlin 214—216, Italija 865—667, London 559—560, New York 142.50—0, Pariz 1037—1040, Praga 192.50 do 193.25, Svica 2450—2490. Valute: Ameriški dolarji 139—139.25, avstrijske krone 23—23.50, carski rublji 70—80, češko-slovaške krone 192—0, francoski franki 1010, napoleondorji 474 do 0, nemške marke 213—215, romunski lei 214—216, souvereigni 255, italij. lire 645—650, turške lire 500.

Dunaj: Ameriški dolarji 660—664, nemške marke 1016—1023, angleški funti 2620—2640, francoski franki 4770 do 4810, italijanske lire 3105.00—3125, jugoslovanske dinarji 1814—1834, poljske marke 80.75—82.75, švicarski franki 11.300—11.350, češkoslovaške krone 886.00—892.00, madžarske krone 230.00 do 232.00.

g Lov na sardele v Dalmaciji. Iz Dubrovnika se poroča: Obstoja upanje, da bode v letošnji sezoni lov na sardele posebno izdaten, k večjemu vsaj tako, kot v prejšnjih letih. Kakor pa poročajo sedaj ribiči, so doslej ti izvidi zelo pičili. Ta malenkost, kar dospe na trg, se takoj proda. Morje je še popolnoma mrzlo in oyrarajo lov tudi močni toki.

g Z lesnega tržišča. Stavka v angleških rudokopih je povpraševanje v inozemstvu še zmanjšala. Tudi politične razmere na zapadu vplivajo zelo slabo na ta trg. Zvišanje lir in večja poraba na Levanti je dvignilo povpraševanje po mehkem stavbnem lesu, ki je glavni predmet. Produkcija deluje z dosedanjim intenzivnostjo, cene so na isti višini.

g Uvoz iz Čehoslovaške. Praško poslaništvo poroča, da je izdala čehoslovaška vlada na carinske oblasti odredbo, da se blago, pri katerem se dokazuje z listinami, da ni namenjeno za nadaljno prodajo, pusti preko meje brez uvoznega dovoljenja.

g Zlato Avstro-ogrske se razdeli. Reparačijska komisija je odredila, da se zaplenjeno zlato avstro-ogrske banke v znesku 65 milijonov razdeli proporcionalno med nasledstvene države.

g Naraščanje madžarske valute. Nagli dvig madžarske krone je istoveten s delom finančnega ministra Hegedüsa, ki je dovolil prosto trgovino s poljskimi

produkci ter prenehanjem tiskanja novčanic, ki je dovedel državni proračun v ravnotežje. Nadalje je izvedel Hegedüs tudi neke uspešne finančne operacije v Nemčiji.

g Uvoz živine v Italijo. Italijansko notranje ministrstvo je ukinilo odredbo z dne 15. marca radi prepovedi uvoza živine in nje produktov iz Jugoslavije. Torej je dovoljeno uvoziti v Italijo iz Jugoslavije tudi sir, gnojila in mlečnih produktov. Uvoz klavne živine, konj in prašičev je dovoljen pod posebnimi pogoji, pri čemer se mora upoštevati gotovo sanitarni odredbe. Po teh se zahteva, da se določijo živino iz naše države naravnost na klavnice, ki so v zvezi s železniškimi programi, kakor n. pr. klavnice v Rimu, Turinu, Padovi, Benetkah, Milanu in Florenci.

g Uvoz radija. Zagrebška trgovska in obrtna zbornica poroča, da je dovoljen izvoz radijskih produktov iz državnih rudnikov v Jašinovu na Čehoslovaškem.

g Zltna borza v Subotici. Kakor smo že poročali se namerava ustanoviti v Subotici žitno borzo, vendar je pa trgovska zbornica proti temu v Novem Sadu, ker je mnenja, da zadostuje žitna borza v Novem Sadu za celo Vojvodino.

g Naš izvoz živil in krmil. Iz Beograda se poroča: Ministrski svet je odredil svoječasnno radno izvidov na slabo žetev prepoved izvoza živil in krmil. Medtem je vladalo v trgovskih krogih mnenje, da je ta odredba le provizorična in da bo takoj ukinjena, kakor hitro bi izdatno deževalo in bi se zboljšali izvidi za žetev. To se tudi potrjuje kakor se čuje, se vrše v vladi pogajanja, naj se dovoli Avstriji in Čehoslovaški izvoz živil za mesec april in sicer v iznosu 2—3000 vagonov. Izvozniki pa dvigajo krik ter zahtevajo, naj se dovoli izvoz v vse dežele, ker bi drugače izvažali drugi izvozniki brez konkurence in bi na ta način trpeli kmetje in izvozniki.

g Poljsko gospodarsko stanje. Poljski konzulat v Zagrebu priobčuje naslednje podatke o gospodarskem položaju Poljske. Splošna produkcija nafte v področju Goryslawia je znašala marca 1921 4408 cistern, torej za 1667 več nego v februarju. V produkciji nafte je na prvem mestu društvo „Galicija“ s 661 cisternami. — V Varšavo je prispel delegat španskih trgovcev Ambameo, da uredi vprašanje izmene blaga med Poljsko in Španjo. — Tovarne volnenega blaga v Lodzu producirajo mesečno blaga v vrednosti 10 milijard. Polovico tega blaga se lahko izvažajo. — S pomočjo francoskega kapitala se bode razširila državna tovarna za predelavo nafte v Grohowyecu.

g Zadnje borzno poročilo. Trgovina z delnicami je bila manj živahna. Radi močnih kontermen zadnjih časov, je želja po nakupu precej padla. Radi strahu pred izgubami ni bilo kupcev.

Promet je bil zelo slab. Eskomptna, Jugoslovenska in Slavonija so kolikortoliko zaključile. Eskomptna se je gibala med 1475—85; blaga in kupcev malo na trgu. Jugoslovenska se je mnogo razprodala in je našla zadostno število kupcev. Najvišji zadnji kurz je bil 590. Slavonija je zaznamovala začetkoma 1260—5, pozneje so se je pa kupci izogibali. Srbske malo na trgu. Narodne po starem kurzu mnogo. Trgovinska mrtva. Poljedeljska se je zaključila s 103. Blaga in kupcev

malo. Isto z „Etno“ delnicami. Ima start kurz. Devize in valute nazadujejo, pri kupcih rezerviranost.

g Angleški antracit za Češko. Angleži uvažajo antracitov premog preko Hamburga po Labi in Vltavi v Prago. Vagon tega premoga stane v Pragi 12.500 čsl. K.

Glavni urednik: Radivoj Rehar.

Odgovorni urednik: Fran Voglar.

Darila za birmo!

Ure, verižice, uhane, zapestnice, prstane v zlatu in srebru, po znižani ceni. Tudi vsa popravila, spadajoča v mojo stroko, izvršujem točno in po ceni.

Lovro Stojec, urar
2-1 Jurčičeva ulica 8. 572

Proda se

skoro popolnoma novi Oliver pisalni stroj za K 7000. Ogle dati se zamore iz prijaznosti pri tiskarji Ivan Hajny. Maribor, Aleksandrova cesta št. 45. 560 2-2

Gurte za kolo

pri oknih in trakovi za šaluze, že pripravljene za deščice skozi dejati, kakor tudi vrvice se dobi pri

Iv. Kravos 539

Aleksandrova cesta 13.

Širite povsod naš list**KNJIGOVEZNIKA MARIBORSKE TISKARNE D. D.**

KI JE NAJMODERNEJSE UREJENA, SE
PRIPOROČA CENJENEMU OBČINSTVU,
OBLASTVOM IN URADOM. PREVZEMA
VSA V KNJIGOVEŠKO STROKO SPADA-
JOČA DELA.
IZVRŠBA SOLIDNA! CENE ZMERNE!

Mariborska eskomptna banka**v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 11****Podružnice: Murska Sobota in Velikovec.**

Sprejema: Vloge na knjižice, na tekoči in žiro-račun proti najugodnejšemu obrestovanju.

Kupuje in prodaja: Devize, valute, vrednostne papirje itd.

Eskontira: Menice, devize, vrednostne papirje itd.

Daje kredite: Pod najugodnejšimi pogoji.

Izdaja: Čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta.

Daje predujme: Na vrednostne papirje in na blago, ležeče v javnih skladiščih.

Prevzema: Borzna naročila in jih izvršuje najkvalantneje.